

“KENTLER DEPOLAMA ALANLARIYLA DİRENÇLİ HALE GETİRİLEBİLİR”

Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü'nden Dr. Öğretim Üyesi Tuğçe Şanlı Katı, kentlerin sele karşı taşkın ve yağmur suyu depolama alanlarıyla dirençli hale getirilebileceğini söyledi.

Katı, yaptığı açıklamada, iklim değişikliklerinin etkilerinin son yıllarda net şekilde görüldüğünü belirtti. İklim değişikliğiyle yağış rejiminin değiştiğini, bir yıl içinde belirli aralıklarla düşmesi beklenen yağış miktarının bir günde düşebildiğini ifade eden Katı, kentsel planlamanın ve altyapının, depremin yanı sıra iklim değişikliği göz önüne alınarak yeniden yapılması ya da düzenlenmesi gerektiğini vurguladı. İnsanoğlunun doğaya kafa tutma lüksünün olmadığını altını çizen Katı, şöyle devam etti: “Eskimiş altyapının bir an evvel değişime uğraması lazım. Aslında tüm kentlerimizin yasal düzeyde bakıldığında iyi kötü bir planı var ancak bütün planlar tadilat imar planı vesaire gibi kavramlarla daha bütüncül yaklaşımdan uzaklaşan parçacı yaklaşımlara doğru ilerleyen bir sistem üzerinde devam ediyor.

Dolayısıyla da üstyapı ve altyapı arasındaki bağı koptuğunu görüyoruz. Suyla savaşmak değil, suyla birlikte yaşamayı öğrenmek zorundayız. Suyun erişmek istediği yere ulaşmasını sağlamalıyız.” Suyun toprakla kavuşmasının en iyi yeşil alanlarla, park alanlarıyla sağlanabileceğini dile getiren Katı, kentlerin betonlaştığını, mahallelerde yeşil alanların artırılması gerektiğini kaydetti. Katı, kentlerde park ve yeşil alanlar dışındaki bölgelerde de su geçirimli malzemelerin kullanılmasının önemine değinerek, “Yurt dışında sıklıkla kullanılıyor, yağmur suyunun yer-küreyle buluşmasını sağlamak için dolaşımını da engellemeyecek şekilde geçirimli yüzeyler kullanılıyor. Bu yüzeylerde insanlar yürüyüşüne ve o anki aktivitesine devam ediyor, bir yandan da yağış aynı şekilde düştüğü anda yerde birikim sağlamadan

zeminin altından toprağa kavuşmuş oluyor.” diye konuştu. “Yağmur hasadı” uygulamalarının dünyada çok yaygın olduğunu belirten Katı, Türkiye’de de “yağmur hasadı”nın çok yeni bir kavram olmadığını, büyükşehirlerde buna yönelik projeler üreten üniversitelerin bulunduğunu dile getirdi. Akarsu yataklarındaki yapılaşmanın, afetlere yol açtığına dikkati çeken Katı, şu görüşleri paylaştı: “Kuru dere yataklarının da dikkate alınarak planlama yaklaşımında bulunulması lazım. Yasalarımızda kişi başına yaklaşık 10 metrekare yeşil alan hesabıyla plan yapmamız söylenir. Ülkemizin tamamı için bu yasa geçerliyken iklim koşulları daha farklılaşan yerlerde bu standartları kimi zaman artırmak gerektiğini düşünüyorum. Karadeniz Bölgesi gibi yağış miktarı son derece fazla olan kentsel yerleşik alanlar

içindeki yeşil alan miktarının da bu anlamda düzenlenmesi, daha fazla olması gerekiyor. Su birikintileri ve gölleşmeye sebep olmayacak, oluşabilecek gölleşmenin de kimi zaman önüne geçebilecek geçirimli yüzey yaratmanın elzem olduğunu düşünüyorum.”

“Doğayla uyumlu bir sistem kurulmalı”

Kriz yönetiminden risk yönetimine geçilecek bir anlayışın hakim olması gerektiğini ifade eden Katı, “Kentleri her türlü afete dirençli hale getirmek gerekiyor. Kentlerin de bir taşıma kapasitesi olduğunu unutmamamız gerekli. Bu, hem altyapı üstyapı anlamında hem de nüfus anlamında bir taşıma kapasitesi.” dedi. Tuğçe Şanlı Katı, şu önerilerde bulundu: “Yapı ölçeğinde nasıl bir yağmur suyu depolama alanı öneriyorsak mahalli ölçekte de taşkınların önüne

geçebilmek için taşkın depolama alanları, yine yağmur suyu depolama alanları kurulabilir. Akarsuların üst havzalarında çalışma yapan yetkili kurumların, bu çalışmaların detaylarından diğer alt ölçekteki çalışacak kurumları da haberdar etmesi çok önemli. Kapalı dere yataklarının ivedi açılması gerekiyor. Zaten aslında DSİ'nin kararlarıyla bunlar gündeme geldi. Artık kapalı dere yatakları açılıyor ancak kuru dere yatakları da diğer akarsular ve kent içinde kalan alanlar da bu kapsamda değerlendirilmeli. Akarsu koruma bantlarının içerisinde yapılaşmaya müsaade ettiğimiz süreç bundan negatif anlamda etkilenme-

ye devam edeceğiz. İklim krizinden daha fazla zarar göreceği tahmin edilen illerde bu standartlar geliştirilebilir.” Akarsu koruma bantlarının içerisinde yapılaşmaya müsaade edilmemesi gerektiğini vurgulayan Katı, bu alanlarda yapılaşmayı önlemek için caydırıcı önlemler alınması gerektiğini söyledi. Bu kapsamda kurumlar arasında tam uyum sağlanması gerektiğini belirten Katı, doğayla mücadele yerine doğayla uyumlu bir sistemin kurulmasının elzem olduğunu sözlerine ekledi.